

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ВИЩИЙ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ,
ІННОВАЦІЇ ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2019

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Сокольник С.В. (відповідальний секретар), Зорій Н.І., Ходоровський В.М., Москалюк В.Д., Глубоченко В.Г., Савка І.Г., Сорокман Т.В., Білоокий В.В., Паліброда Н.М., Пашковський В.М., Грачова Т.І., Петринич Г.Й., Ткач Є.П., Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Пашковський В.М., Хлуновська Л.Ю. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 17 квітня 2019 р.). – Чернівці, 2019. – 579 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично-орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол №8 від 28 березня 2019 року).

сюдження інформаційних технологій в освітній сфері впливають такі зовнішні та внутрішні фактори:

- глобальна інформатизація суспільства;
- потреба у відповідній підготовці спеціалістів;
- збільшення комп'ютерної та мультимедійної техніки у вищих закладах освіти.

Дослідження підтверджують успіх систем навчання із використанням комп'ютерних інформаційних технологій. Встановлено, що увага того, кого навчають із навчальною інтерактивною програмою на базі мультимедіа, зазвичай, подвоюється, тому час, який необхідний для вивчення конкретного матеріалу, скорочується приблизно на 30%, а набуті знання зберігаються у пам'яті значно довше.

Особливу роль у освітньому процесі відіграють електронні видання. Їх кількість збільшується швидкими темпами, а якість постійно покращується.

Незаперечною перевагою електронних ресурсів є можливість використання мультимедійних засобів, які надають навчальну інформацію більш яскраво, у кольорі, що для сучасних студентів стає важливим мотивуючим фактором навчання. Розширення подання інформації шляхом мультимедійних технологій дозволяє зробити певні моделі (наприклад, будова мікротрубочки при вивченні органел загального призначення, скорочення саркомера при вивченні поперечнопосмугованої скелетної м'язової тканини), включити аудіо- та відео фрагменти, що дає можливість студенту краще зрозуміти матеріал (наприклад, теми із розділу «Ембріологія»). Ще перевагою освітніх електронних ресурсів є простий і зручний пошуковий механізм. За допомогою гіперпосилань можливо переміщуватися не лише по тексту (рисункам, схемам, гістологічним препаратам, електронним мікрофотографіям) електронного видання, а й переходити на сайти в Інтернеті, де міститься необхідна інформація.

Можливість наочності викладення матеріалу здатна привернути увагу студентів, а багатоканальний механізм подачі інформації є головним досягненням освітніх систем.

Отже, освітні електронні ресурси є гарним доповненням до традиційних навчальних посібників і мають практичну цінність. Вони здатні не лише надавати інформацію різноманітними способами, але надають ще більше можливостей для самостійної роботи студента.

CASE METHOD – ONE OF THE FORMS OF ACTIVE STUDENT TRAINING

Zh.A. Chornenka

*Department of Social Medicine and Public Health
Higher State Educational Establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University», Chernivtsi*

Case method, as one of the forms of active learning, is used in teaching different disciplines. Together with the improvement of analytical skills, the

method of situational exercises stimulates the development of competences, allowing the introduction of a competent approach to the training of specialists in higher education. At the same time, case studies are a form of verification of knowledge that develops the ability to separate important from partial, raise responsibility in decision-making and form the necessary skills in the learning process.

The purpose of the case-case method is to put students in a situation where they will need to make a decision. Case is an event that actually took place in a certain field of activity and is the basis for discussion in an academic group under the direction of a teacher. In most cases, when using the case, the participants are given an opportunity to be acquainted with the list of circumstances underlying which are real or imaginary situations.

Didactic feature of using the method of specific situations is that the teacher's main work begins long before the auditorium stage. The more clearly, but not observable, the dominant role of the teacher in the audience, the more thorough preparation work he carried out. In the process of preparation, it is necessary to not only systematize the material, think up an approximate plan of discussion, additional questions for activating the discussion, but also analyze the readiness of a particular group for such work.

Analysis of literature on active teaching methods allowed drawing the following conclusions regarding existing case methods:

Case study method. This case method differs in a large amount of material, as besides the description of the situation, the entire volume of information material that students can use is provided. The main emphasis in the work on the case is made on the analysis and synthesis of the problem when making a decision.

Case-problem method. The description of the case clearly identifies the problem. Thus, more time is left to develop solution options and their detailed discussion.

Case-Incident Method. The focus of this case method is the process of obtaining information. This form of work takes a lot of time, it can be considered particularly close to practice, because in practice it is the receipt of information is an essential part of the entire decision-making process.

Stated-problem method. A characteristic feature of this case method is to provide ready-made solutions and their justification. The task of students is, first, in familiarizing themselves with the structure of the decision-making process in practice, in the critical assessment of the decisions taken and in the development of alternative solutions.

The criteria for evaluating student-learning outcomes using the case-method include:

- I. Student's activity in the discussion of the case (in the audience);
- II. Participation in the work of the creative group;
- III. Independent work in preparation for the lesson.

The main requirements for the cases are:

- sufficient data to analyze the situation and make a decision;

- the possibility of adding additional data into conditions that lead to changes in strategic and tactical decisions;
- multivariate achievement of the set goals;
- the choice of the discipline or group of disciplines, in which it is expedient to use a case-case, is substantiated.

The advantage of a case method over traditional methods used in the learning process is undeniable. The case method allows you to interest students in the process of learning, forms interest in a particular discipline, and promotes the active learning of knowledge and skills. Consequently, a case study should help to improve the ability to allocate problems and make effective decisions. With the help of a method case, the teacher teaches students to analyze and develop action programs that will allow us to behave sensibly in the future in a real situation.

ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ І ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ

О.О. Шахова

Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб

Вищий державний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Основною метою медичної освіти є застосування інноваційних методів навчання в навчально-виховному процесі. Раціональне поєднання традиційних і інноваційних методів навчання сприяє розвитку пізнавальних процесів і творчих здібностей студентів, індивідуального інтелектуального мислення, їх кращої підготовці до практичної роботи. Оскільки традиційна підготовка спрямована лише на здобуття певних знань та вмінь, недостатньо забезпечує розвиток творчих здібностей студентів. В сучасному, стрімко змінюваному світі, де конкуренція з кожним днем стає все сильнішою, відсутність практичного досвіду і навичок у студентів можуть бути серйозною і вагомою перешкодою на шляху до працевлаштування і кар'єрного зросту. У зв'язку з цим все більшої популярності набувають сучасні методики навчання, спрямовані на формування у студентів певних практичних навичок.

Метою роботи є розглянути основні аспекти впровадження проблемно-орієнтованого навчання у студентів медиків.

Проблемно-орієнтована методологія навчання полягає у забезпеченні глибокого і всебічного розуміння навчального матеріалу, розвитку аналітичного, креативного мислення підсилює забезпечення основних і додаткових можливостей в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій – нові знання, уміння і навички студенти набувають самостійно при вирішенні особливого роду завдань і питань, використовуючи суб'єктивно-діяльнісний і індивідуально-творчий підходи. Це є засіб створення мотивації, стимулювання пізнавальної діяльності студентів. При традиційному навчанні акцент робиться на мотиви безпосереднього сприйняття та відтворення навчальної інформації, при проблемно-орієнтованому навчанні провідними напрямками є підвищення

LEARNING VIRTUALIZING IN THE COURSE OF MEDICAL AND BIOLOGICAL PHYSICS	
V.I. Fediv, O.I. Olar, T.V. Biriukova, O.Yu. Mykytiuk.....	411
КРИВА НАВЧАННЯ ЕНДОУРОЛОГІЧНИХ МАНІПУЛЯЦІЙ ТА ЕФЕКТ ДАННІНГА-КРЮГЕРА	
О.С. Федорук, К.А. Владиченко.....	412
СТВОРЕННЯ СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНИХ СХЕМ ЯК ФОРМА САМОСІЙНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ 4 КУРСУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «УРОЛОГІЯ»	
О.С. Федорук, І.І. Ілюк, В.І. Зайцев.....	413
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХІРУРГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
О.Й.Хомко, Р.І.Сидорчук, Ф.В.Кузик, П.І.Піддубна, Т.А.Лесик.....	415
ЗАСТОСУВАННЯ KEYС-МЕТОДІВ НАВЧАННЯ, ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ	
О.Й. Хомко, Р.І. Сидорчук, Ф.В. Кузик, П.І. Піддубна, Т.А. Лесик.....	417
ОСВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ	
Г.М. Чернікова, А.А. Ходоровська.....	418
CASE METHOD – ONE OF THE FORMS OF ACTIVE STUDENT TRAINING	
Zh.A. Chornenka.....	419
ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ І ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ	
О.О. Шахова.....	421
ІННОВАЦІЙНІ НАВЧАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ І МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИДАКТИЧНИХ ТИПІВ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ НА ВИПУСКНОМУ КУРСІ МЕДИЧНОМУ ВНЗ	
Л.В. Швигар, М.Г. Гінгуляк.....	422
ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	
П.І. Шилепницький.....	424
ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ПРИРОДНИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ	
Л.М. Шинкура, В.М. Шинкура.....	426
ЗНАЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ «КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ» СТУДЕНТАМ	
Д.В. Шорікова, Є.І. Шоріков.....	427
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ У СТУДЕНТІВ 6 КУРСУ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО ІСПИТУ З ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ	
Г.І. Шумко.....	428